

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ / ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Ημερομηνία: Κυριακή 26 Απριλίου 2015

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίου Ὑπέρ Μαντιθέου § 15-17

- 15 Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.
- 16 καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἑτέρον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015

Β' ΦΑΣΗ

E_3.BAPΛ2A(ε)

- 17 ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

Το κείμενο αντλήθηκε από το TLG

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ

- B1.** Από το κείμενο που σας δίνεται να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «καὶ μάλιστα ... ἡμετέραν τάξιν πέμπειν».

Μονάδες 10

- B2.** «Μετά ταῦτα τοίνυν ... πέμπειν.»: Να σκιαγραφήσετε το στρατιωτικό ἦθος του Μαντιθέου σε σχέση με τους υπόλοιπους συστρατιώτες του αλλά και σε σχέση με τον Θρασύβουλο απέναντι στον στρατό των Λακεδαιμονίων, λαμβάνοντας υπόψη το απόσπασμα του πρωτότυπου κειμένου και το μεταφρασμένο κείμενο που ακολουθεί:

“Οἱ Λακεδαιμόνιοι, πιστεύω, μοιάζουν με τους ποταμούς· γιατί οι ποταμοὶ στις πηγές τους εἶναι μικροὶ και προσπελάσιμοι ἀλλὰ, ὅσο ρέουν, μεγαλώνουν και γίνονται ισχυροὶ, καθὼς προστίθενται σε αὐτοὺς ἄλλοι ποταμοὶ και χεῖμαρροι· το ἴδιο συμβαίνει με τους Λακεδαιμόνιους· βγαίνοντας ἀπὸ τὴν πόλιν τους εἶναι μόνοι και ὀχι τόσο επικίνδυνοι, ὅσο ὁμως προελαύνουν, προστίθενται σε αὐτοὺς στρατιώτες ἀπ' τις

συμμαχικές πόλεις, ώστε να γίνονται πολυάριθμοι και ανίκητοι.”
(Ξενοφώντας Έλληνικά IV,2,11-12)

Μονάδες 10

- B3. α.** Γιατί ο Μαντίθεος παρουσιάζει παραδειγματική τη συμπεριφορά του κατά την εκτέλεση των στρατιωτικών υποχρεώσεων του στην §17;

Μονάδες 5

- β.** «ταξίαρχον»: Τι γνωρίζετε για το αξίωμα αυτό στην αρχαία Αθήνα;

Μονάδες 5

- B4.** Τι γνωρίζετε για τους επιδεικτικούς λόγους;

Μονάδες 10

- B5. α.** Να γράψετε μία παράγωγη λέξη, απλή ή σύνθετη, της νέας ελληνικής γλώσσας από το δεύτερο συνθετικό καθεμιάς από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **προειδόντων, κατειλημμένων, ἐμβαλόντος, ταξίαρχον, προσταττόμενα.**

Μονάδες 5

- β.** Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις που ακολουθούν με λέξεις του κειμένου λαμβάνοντας υπόψη την ετυμολογική τους συγγένεια: **δεοντολογία, σχεδόν, αναβάθμιση, δραπέτης, εύθυμος.**

Μονάδες 5

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίου Κατά Φίλωνος δοκιμασίας, § 5-7

Ἐγὼ γὰρ οὐκ ἄλλους τινὰς φημί δίκαιον εἶναι βουλεύειν περὶ ἡμῶν,

ἢ τοὺς πρὸς τῷ εἶναι πολίτας καὶ ἐπιθυμοῦντας τούτου. τούτοις μὲν γὰρ

μεγάλα τὰ διαφέροντά ἐστιν εὖ τε πράττειν τὴν πόλιν τήνδε καὶ

ἀνεπιτηδεῖως διὰ τὸ ἀναγκαῖον σφίσιν αὐτοῖς ἡγεῖσθαι εἶναι μετέχειν τὸ

μέρος τῶν δεινῶν, ὥσπερ καὶ τῶν ἀγαθῶν μετέχουσι· οἱ δὲ φύσει μὲν

πολιταὶ εἰσι, γνώμη δὲ χρῶνται ὡς πᾶσα γῆ πατρὶς αὐτοῖς ἐστὶν ἐν ἣ ἂν τὰ ἐπιτήδεια ἔχωσιν, οὗτοι δηλοὶ εἰσιν ὅτι ῥαδίως ἂν παρέντες τὸ τῆς πόλεως κοινὸν ἀγαθὸν ἐπὶ τὸ ἑαυτῶν ἴδιον κέρδος ἔλθοιεν διὰ τὸ μὴ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν οὐσίαν πατρίδα ἑαυτοῖς ἡγεῖσθαι. ἐγὼ τοίνυν ἀποφανῶ Φίλωνα τουτονὶ περὶ πλείονος ποιησάμενον τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν ἢ τὸν κοινὸν τῆς πόλεως κίνδυνον, καὶ ἡγησάμενον κρεῖττον εἶναι αὐτὸν ἀκινδύνως τὸν βίον διάγειν ἢ τὴν πόλιν σῶζειν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις πολίταις κινδυνεύοντα.

Το κείμενο ἀντλήθηκε ἀπὸ το TLG

Λεξιλόγιο

τὰ διαφέροντα= (εδῶ) το ενδιαφέρον

ἀνεπιτηδείως (πράττειν) < ἀνεπιτηδείως πράττω = δυστυχῶ ≠ εὖ πράττω = ευτυχῶ

παρέντες < παρήμι = παραμελῶ, αδιαφορῶ

περὶ πλείονος ποιουμαί τι = προτιμῶ, θέτω σε ἀνώτερη μοῖρα

Δ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ

Δ1. Να μεταφράσετε το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 30

Δ2. α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις:

πολίτας: την κλητική πτώση του ενικού αριθμού

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015

Β' ΦΑΣΗ

E_3.BAPΛ2A(ε)

τούτου: τη γενική πτώση του πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος

μεγάλα: την αιτιατική πτώση του πληθυντικού αριθμού στο συγκριτικό βαθμό του θηλυκού γένους

πατρίς: τη δοτική πτώση του πληθυντικού αριθμού

παρέντες: τη δοτική πτώση του πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος

Μονάδες 5

β. ἐστίν: το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα.

μετέχουσι: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του αορίστου β' στην ίδια φωνή.

χρῶνται: το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού.

ἔλθοιεν: το απαρέμφατο του μέλλοντα.

διάγειν: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του αορίστου β' στην ίδια φωνή.

Μονάδες 5

Δ3. α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους (προσοχή στους όρους που προσδιορίζουν ή στους όρους από τους οποίους εξαρτώνται) :

βουλεύειν, πολίτας, τῶν ἀγαθῶν, διά τό μή ἡγεῖσθαι, ἡγησάμενον

Μονάδες 5

β. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως προς το είδος, την εισαγωγή και τη συντακτική τους θέση:

1. 'ὥσπερ καί τῶν ἀγαθῶν μετέχουσι'
2. 'ὅτι ῥαδίως ἂν παρέντες ... ἑαυτοῖς ἡγεῖσθαι'

Μονάδες 5